ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
& ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

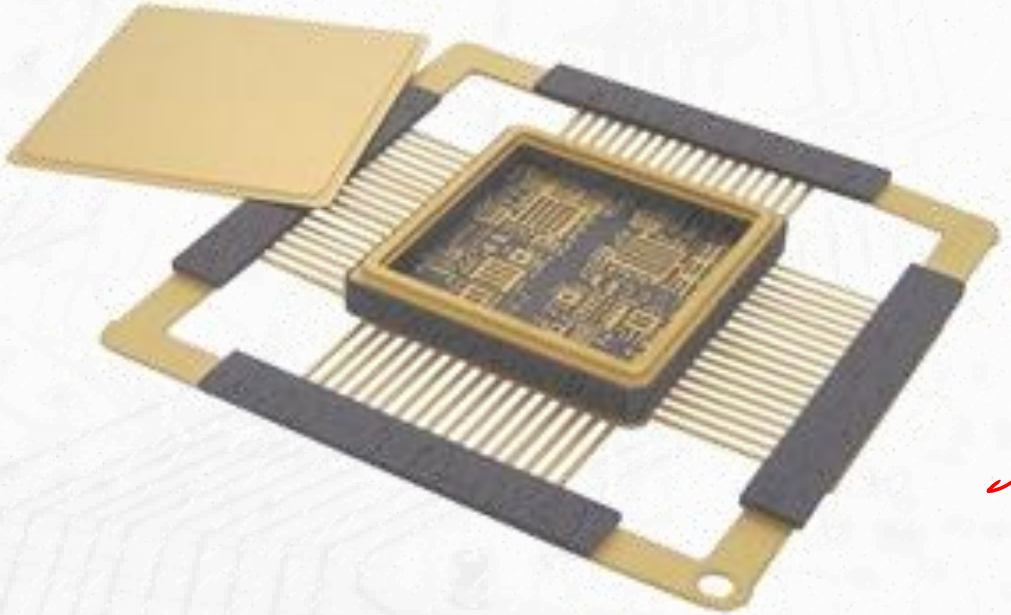

Μάθημα 10ο

Περιφερειακά Μικροελεγκτών
Διαχείριση κατανάλωσης

Ενσωματωμένα Συστήματα

Διδάσκον: Γρηγόριος Δουμένης

Διδακτικό Υλικό: Γρηγόριος Δουμένης, Νικόλαος Γιαννακέας, Ιωάννης Μασκλαβάνος

Εισαγωγή στους Χρονιστές/Μετρητές

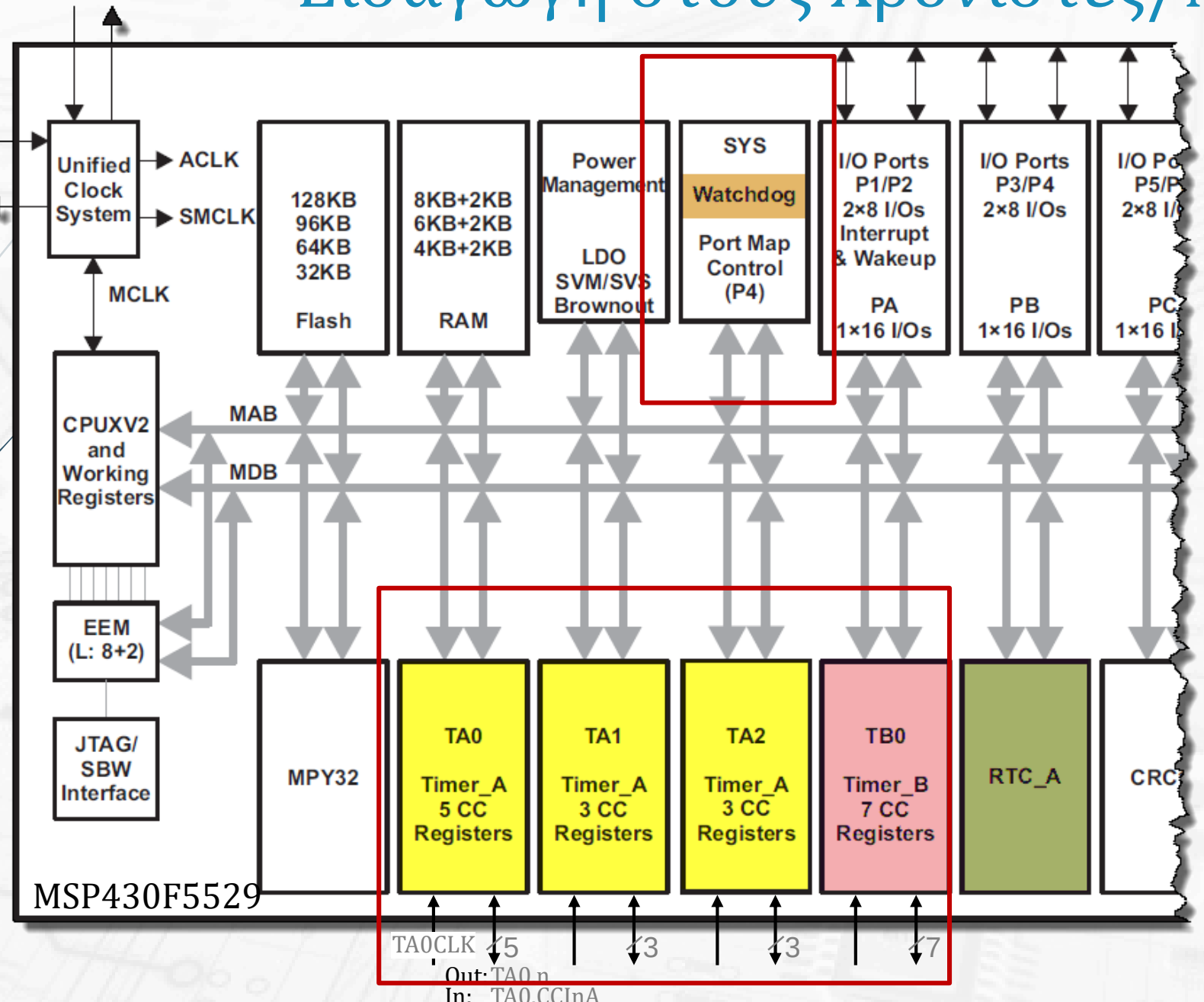

Timer/Counter Basics

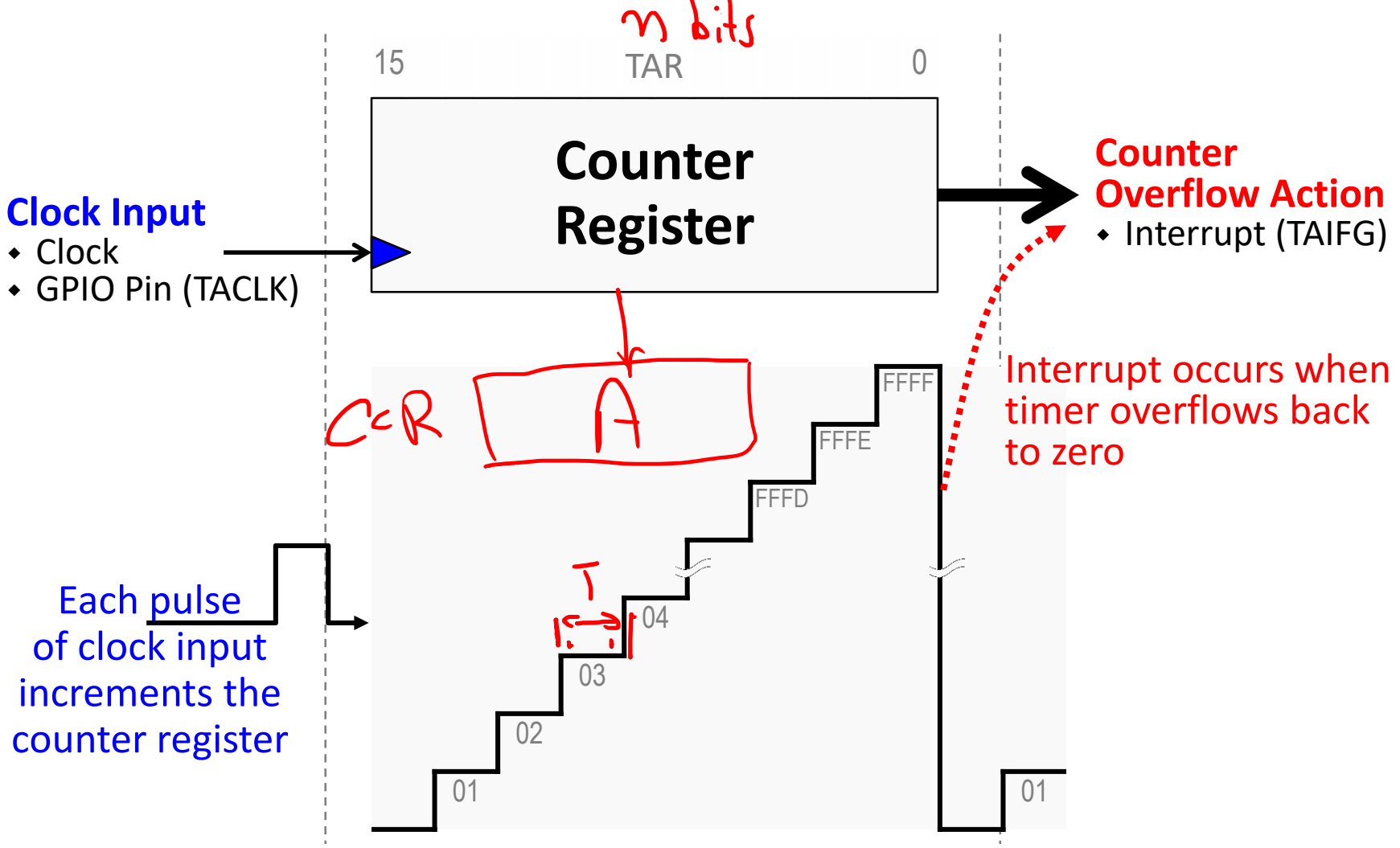

Notes

- Timers are often called “Timer/Counters” as a counter is the essential element
- “Timing” is based on counting inputs from a known clock rate
- Actions don’t occur when writing value to counter

Can I 'capture' a count/time value?

Χρονιστές/Μετρητές
MSP430 – Timer_A

Stop/Halt
Timer is halted

Continuous
Timer continuously counts up

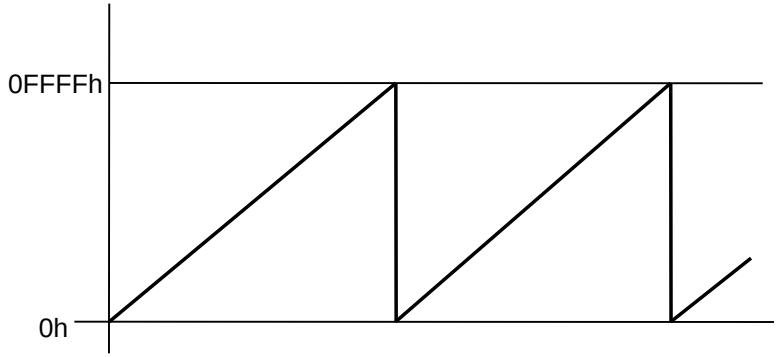

Up
Timer counts between 0 and CCR0

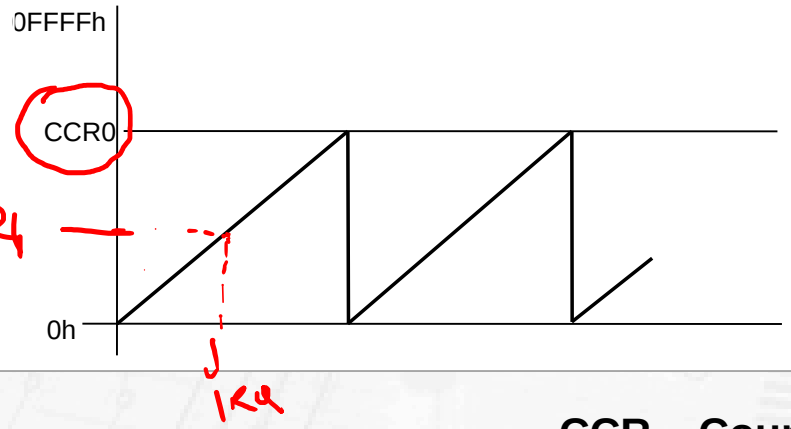

Up/Down
Timer counts between 0 and CCR0 and 0

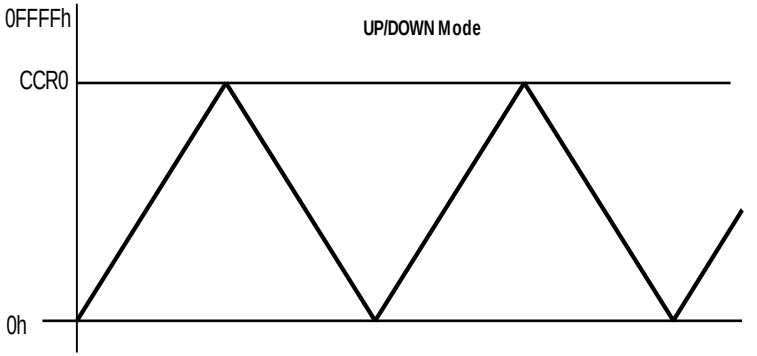

CCR – Count Compare Register

Χρονιστές/Μετρητές
Προγραμματισμός

Timer Setup Code

1. Configure Timer/Counter (TACTL)
   - Clocking
   - Which Count Mode
   - Interrupt on TAR rollover?
2. Setup Capture and/or Compare Registers
   - Capture (TACCTL):
     - Input
     - Interrupt on Capture?
   - Compare (TACCTL, TACCR):
     - Compare-to Value
     - Output mode (How output signal changes at compare (EQU) events)
     - Interrupt on Compare?
3. Clear interrupt Flags & Start Timer

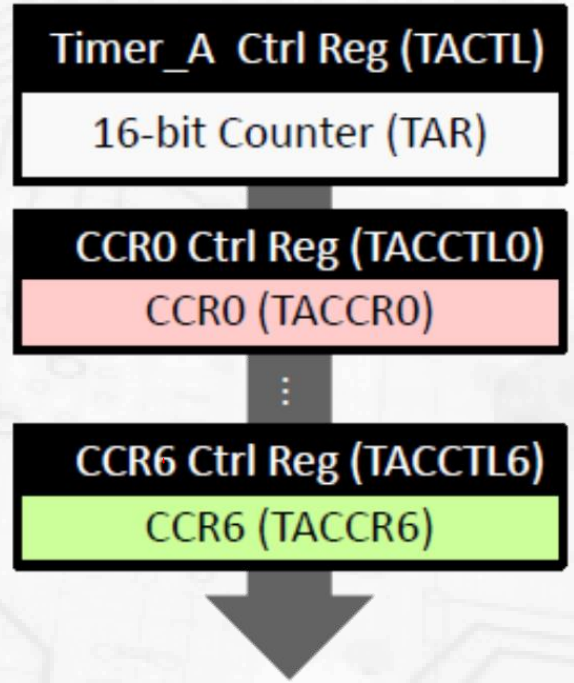

Χρονιστές/Μετρητές
Προσκήνιο – Παρασκήνιο

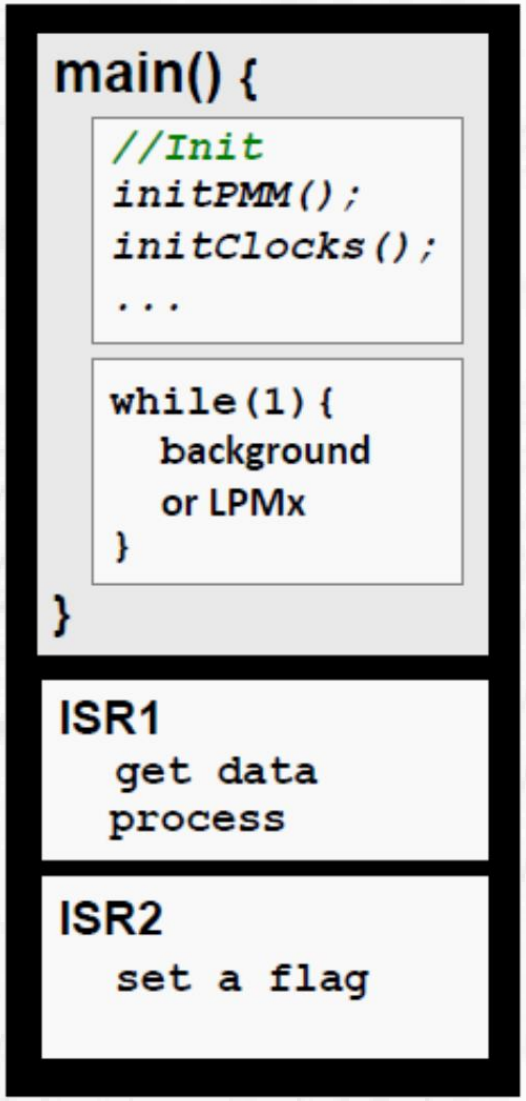

System Initialization

- The beginning part of main() is usually dedicated to setting up your system (Chapters 3 and 4)

Background

- Most systems have an endless loop that runs 'forever' in the background
- In this case, 'Background' implies that it runs at a lower priority than 'Foreground'
- In MSP430 systems, the background loop often contains a Low Power Mode (LPMx) command – this sleeps the CPU/System until an interrupt event wakes it up

Foreground

- Interrupt Service Routine (ISR) runs in response to enabled hardware interrupt
- These events may change modes in Background – such as waking the CPU out of low-power mode
- ISR's, by default, are not interruptible
- Some processing may be done in ISR, but it's usually best to keep them short

Χρονιστές/Μετρητές
Προσκήνιο – Παρασκήνιο

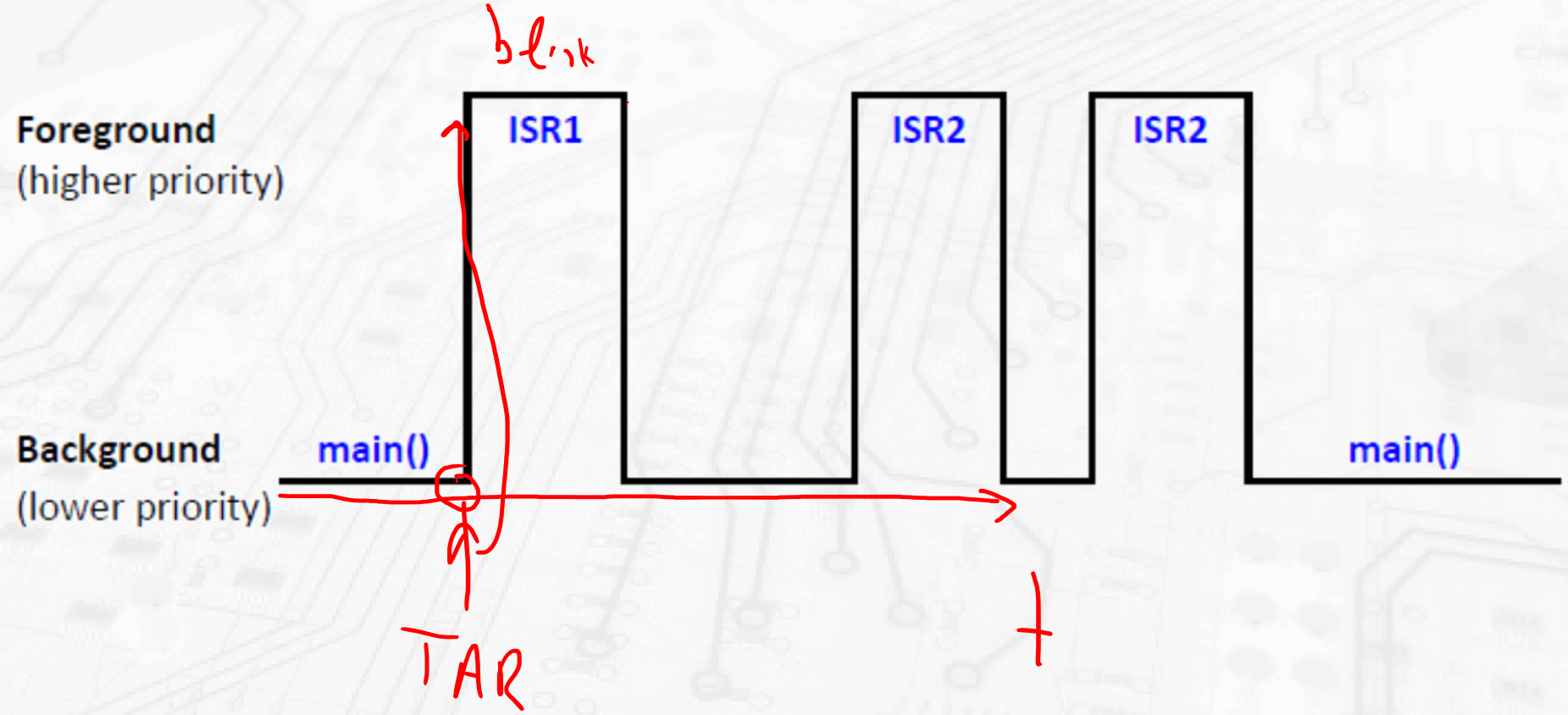

TIMER SETUP

```
#include "msp430.h"

volatile unsigned int time_stuck=0;

int main(void)
{
  WDTCTL = WDTPW + WDTHOLD;        // Stop watchdog timer

  TA0CCTL0 = CCIE;                          // CCR0 interrupt enabled
  TA0CTL = TASSEL_2 | MC_1 | ID_3;   // SMCLK/8, upmode
  TA0CCR0 = 40000;                         // Blink the LEDs every ~1sec


_BIS_SR(GIE);                 // Enter w/ interrupt
```

TIMER IRQ

```
#pragma vector=TIMER0_A0_VECTOR
__interrupt void Timer_A0 (void)
{
time_stuck=1; // Signal timer event
}
```

TIMER LED BLINK

```
volatile unsigned int d_freq=0;
 volatile unsigned int i=0;
 volatile unsigned int time_count=0;
 volatile unsigned int cycle_count=0;
 for (;;)
 {
       if (time_stuck==1) {
          time_stuck=0;  //clear the flag, to permit next “interrupt”


          cycle_count++;  //this part is for the “double frequency” feature
          if (d_freq) {    //if in double frequency toggle GREEN LED
                   P4OUT ^=0x80;}
          if (cycle_count==2) {
               cycle_count=0;
               P1OUT ^=0x01;  // toggle RED LED(every ~1 sec)
              if (!d_freq) P4OUT ^=0x80;
               }
      }  //end if (time_stuck)
  } //end for
return 0;
}
```

Μηχανές καταστάσεων

Volatile unsigned blink_state=0; // 0=off, 1 =blink

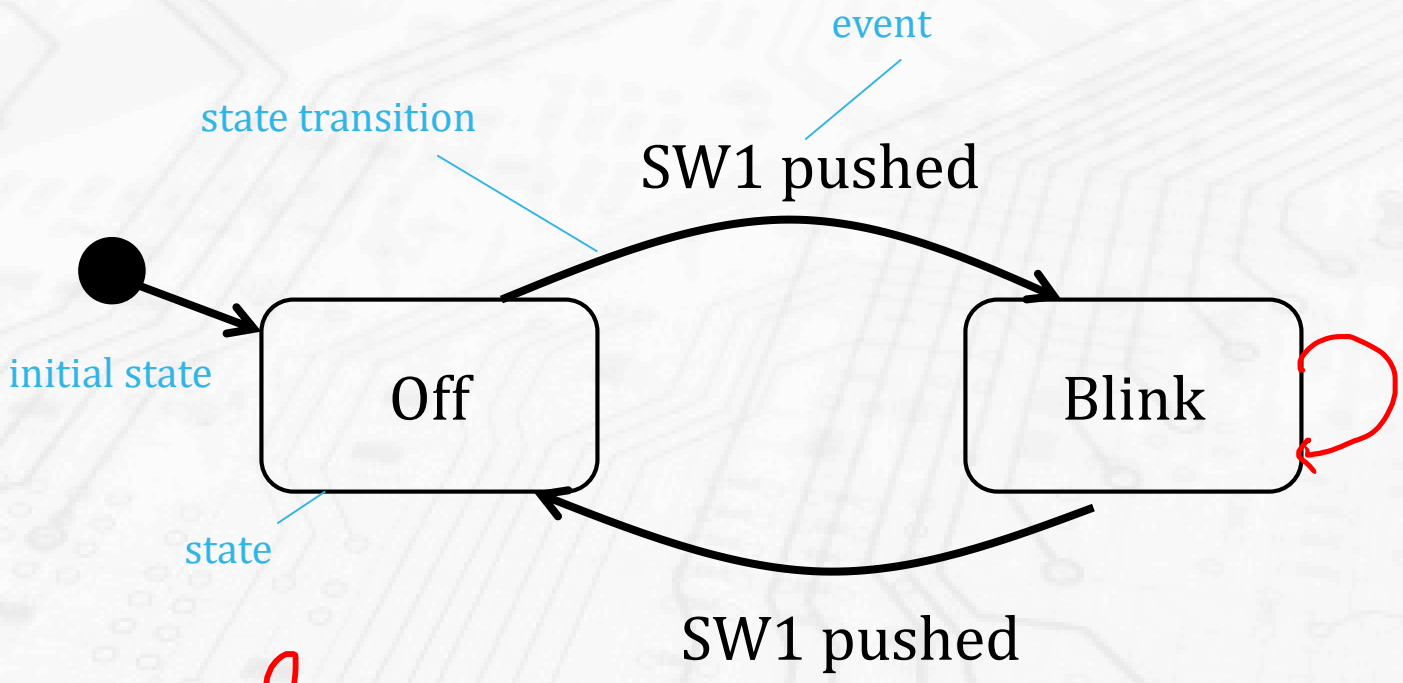


```
if (blink_state==1)
PORTA=0x01;
```

Low Power Modes (LPM)

Εισαγωγή

Είναι σημαντική η εξοικονόμηση ενέργειας στα **αυτόνομα ενσωματωμένα συστήματα?**

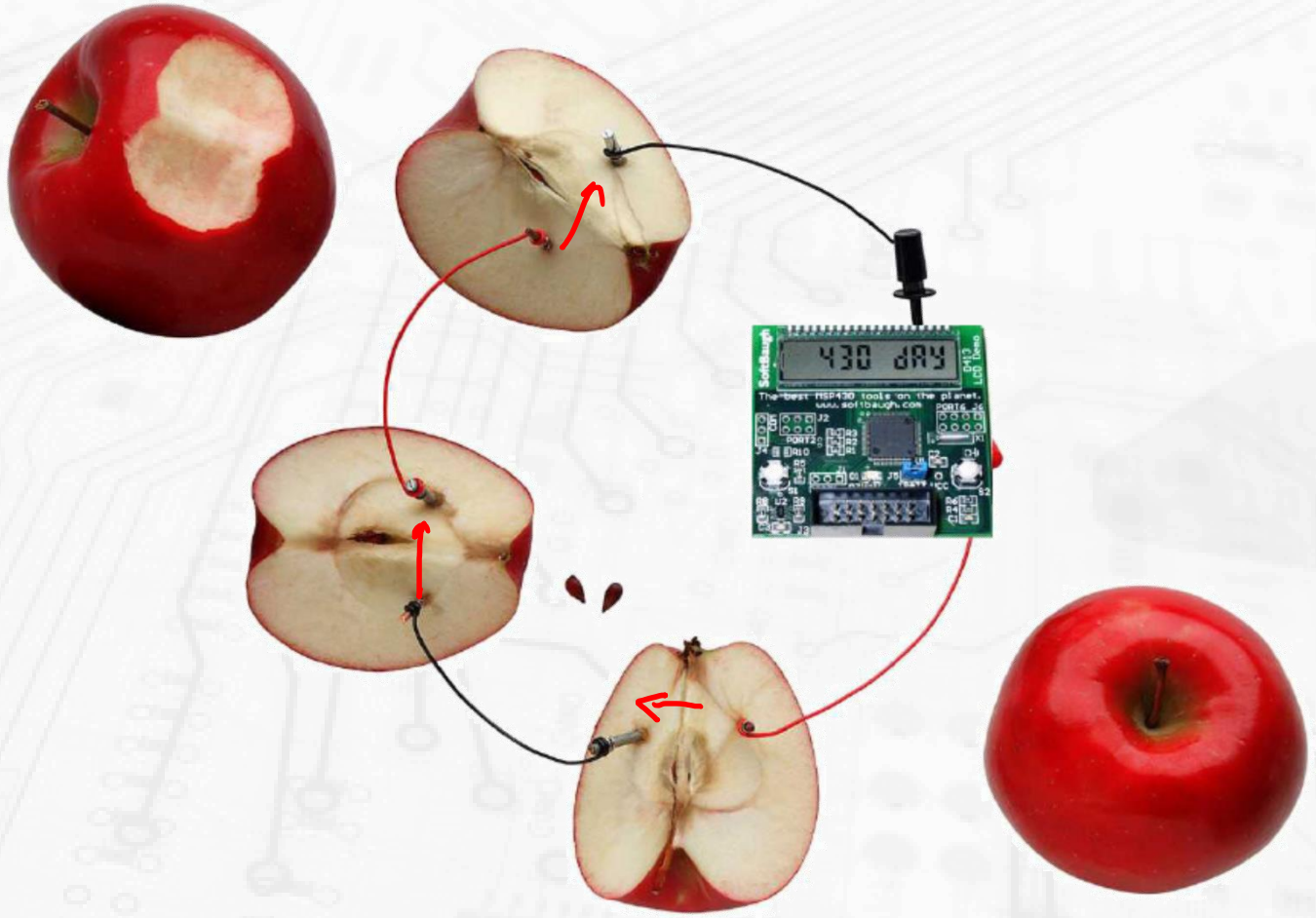

Low Power Modes (LPM)

Εισαγωγή

$E = P \cdot T$

$1\,J = 1\,W \cdot 1\,S$

- Οι σημερινές CPU σχεδιάζονται λαμβάνοντας υπόψιν την κατανάλωση ισχύος.
- Ενέργεια έναντι ισχύος:
  - Ισχύς είναι η κατανάλωση ενέργειας ανά μονάδα χρόνου.
  - Η παραγωγή θερμότητας εξαρτάται από την κατανάλωση ισχύος.
  - Η διάρκεια ζωής της μπαταρίας εξαρτάται από την κατανάλωση ενέργειας.
- Συνήθως χρησιμοποιείται η ισχύς (power) και για τα δυο.

$E = 1\,W \cdot 10\,h = 10\,Wh = 10\,W \cdot 3600\,S = 36000\,\frac{J}{W \cdot S}$

Low Power Modes (LPM)
Εισαγωγή

- Όλα τα ψηφιακά συστήματα χτίζονται με κυκλώματα CMOS *(Complementary metal oxide semiconductor {MOS}).*
- Βασικές πηγές κατανάλωσης ισχύος:
  - **Πτώσεις τάσης** *(voltage drops)*: η κατανάλωση ισχύος είναι ανάλογη με V2 *(βελτίωση με μείωση τάσης τροφοδοσίας, ίσως με προσθήκη παράλληλου υλικού για να διατηρηθεί η απόδοση).*
  - **Αλλαγή κατάστασης εξόδων** *(toggling, dynamic):* υπάρχει κατανάλωση όταν αλλάζει η τιμή της εξόδου *(βελτίωση με εξάλειψη περιττών εναλλαγών ή glitches).*
  - **Διαρροή** *(leakage, static)*: υπάρχει διαρροή μέσω υποστρώματος ακόμη και αν δεν αλλάζει κάτι); μπορεί να βελτιωθεί με την αποσύνδεση από τη τροφοδοσία *(αλλά απαιτείται σημαντικό χρονικό διάστημα για την επανασύνδεση και εκ νέου αρχικοποίηση της εσωτερικής κατάστασης)*.

```
WDTCTL = WDTPW + WDTHOLD;          // Stop watchdog timer
  P1DIR |= 0x01;                   // Set P1.0 to output direction
  for (;;)
  {
   volatile unsigned int i;    // volatile to prevent optimization
  P1OUT ^= 0x01;               // Toggle P1.0 using exclusive-OR - Red
Blinks
   i = 10000;                  // SW Delay
  do i--;
  while (i != 0);
}

//Most of time/energy spent in the do / while loop
   (doing nothing!!)
```

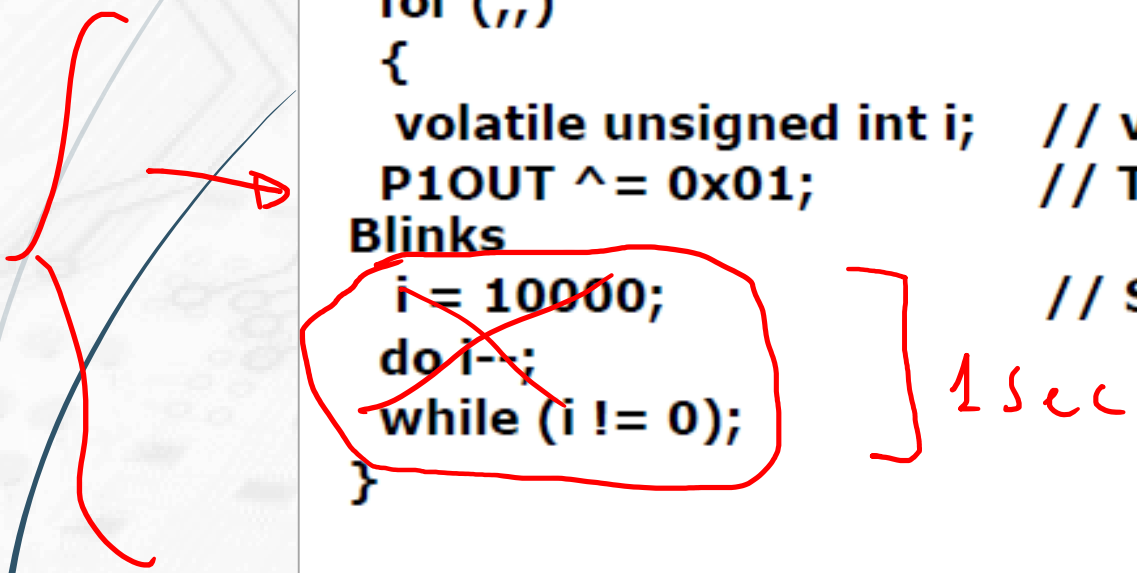

Low Power Modes (LPM)
Εισαγωγή

Τρόποι μείωσης Ενέργειας

- **Στατικός** *(static):* καλείται από το χρήστη, και δεν εξαρτάται από τις δραστηριότητες CPU.
- *–Π.χ. Εντολή για shutdown/hibernate.*
- **Δυναμικός** *(dynamic):* η CPU προβαίνει σε ενέργειες για να ελέγξει την ισχύ βασιζόμενη στη δυναμική δραστηριότητα.
- *–Π.χ. Απενεργοποίηση τμημάτων.*

- Μειωμένα επίπεδα τάσης (5V -> 3.3V, 52/3.32=2.29).
- Χαμηλότερη συχνότητα ρολογιού *(μείωση ισχύς, όχι ενέργειας).*
- Απενεργοποίηση λειτουργικών μονάδων με σήματα ελέγχου, όταν δε χρειάζονται
- Αποσύνδεση των τμημάτων από την τροφοδοσία όταν δε χρειάζονται

MSP Low Power provisions

- MSP430 designed for ULP from ground up
- Peripherals optimized to reduce power and minimize CPU usage
- Intelligent, low power peripherals can operate independently of CPU and let the system stay in a lower power mode longer
  www.ti.com/ulp

- ✓ Multiple operating modes
  - 100 nA power down (RAM retained)
  - 0.3 µA standby
  - 110 µA / MIPS from RAM
  - 220 µA / MIPS from Flash
- ✓ Instant-on stable high-speed clock
- ✓ 1.8 - 3.6V single-supply operation
- ✓ Zero-power, always-on BOR
- ✓ <50nA pin leakage
- ✓ CPU that minimizes cycles per task
- ✓ Low-power intelligent peripherals
  - ADC that automatically transfers data
  - Timers that consume negligible power
  - 100 nA analog comparators
- ✓ Performance over required operating conditions

Low Power Modes (LPM)
Εισαγωγή

What if we could “stop” the CPU if there is nothing to do?
- i.e. when we use timers to count time

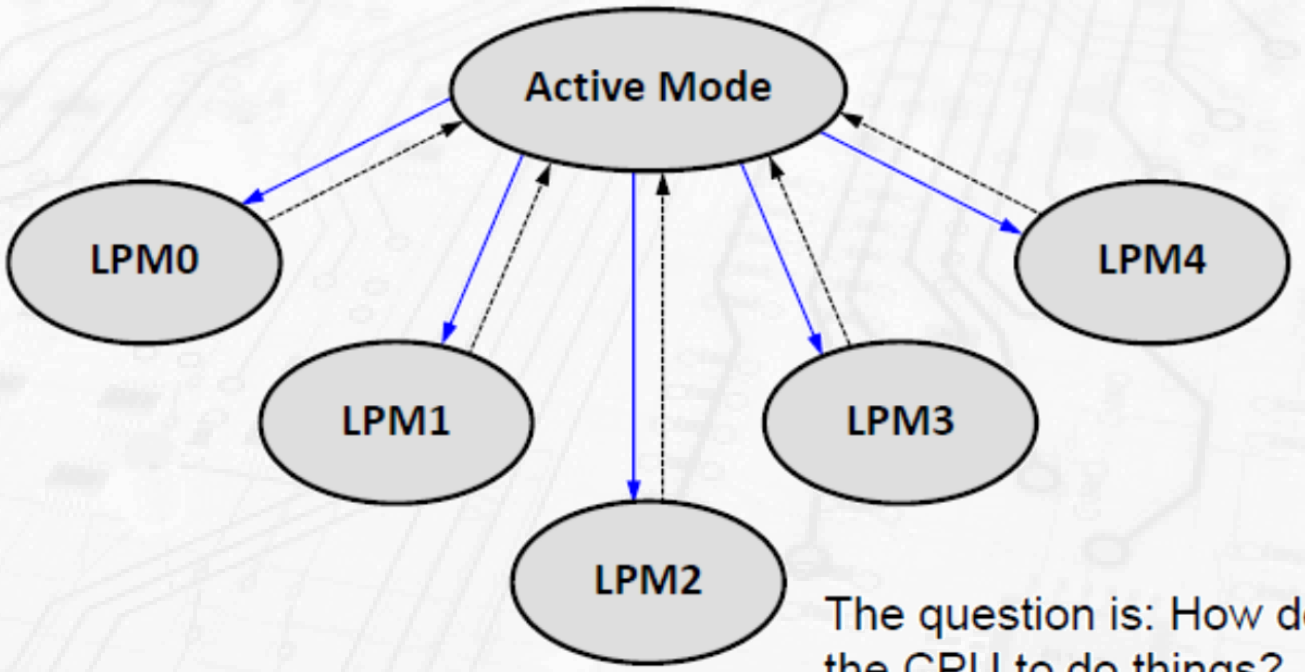

The question is: How do you “wake-up” the CPU to do things?

MSP430 Low Power Modes

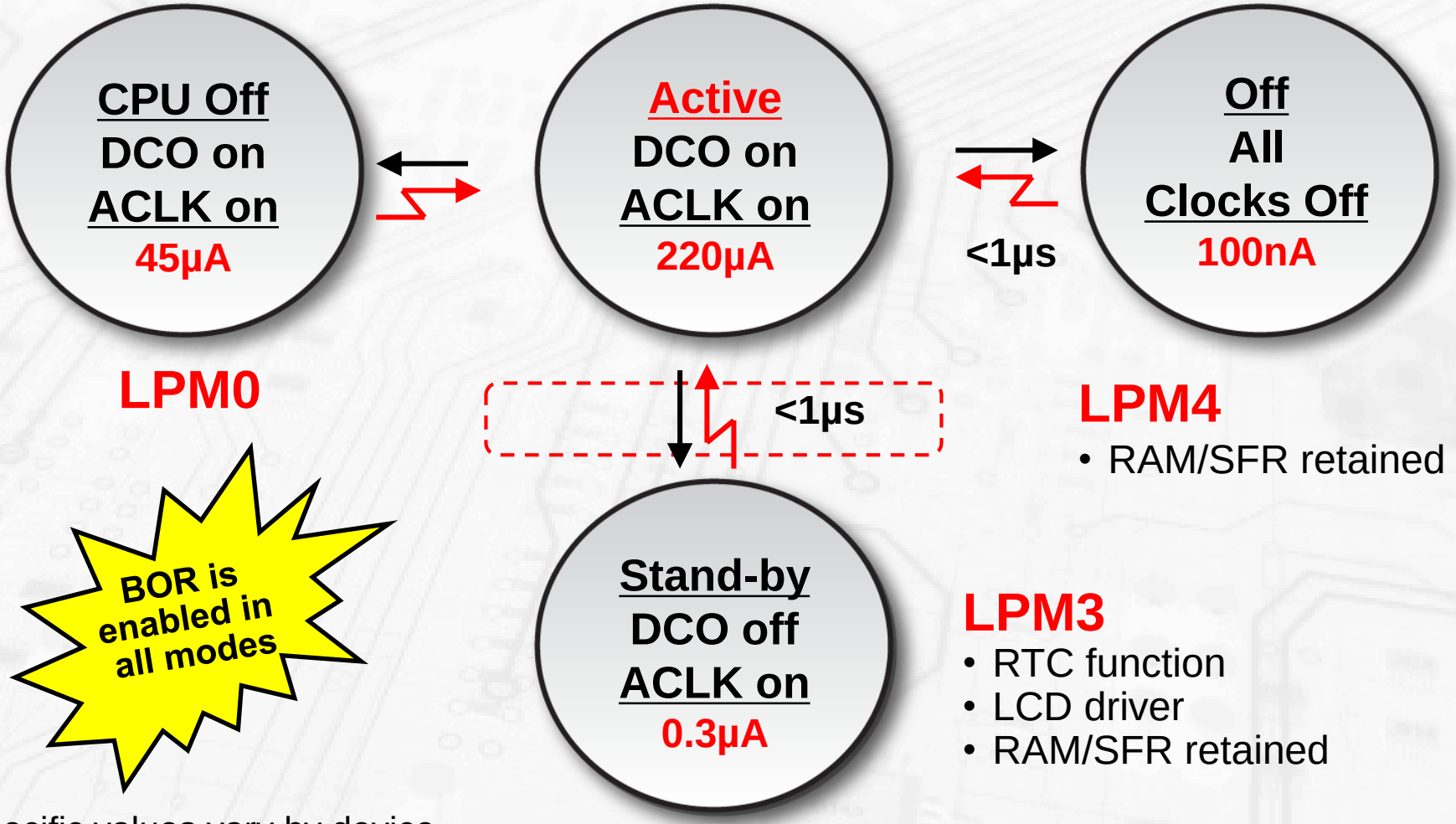

Specific values vary by device

Ultra-Low Power Activity Profile

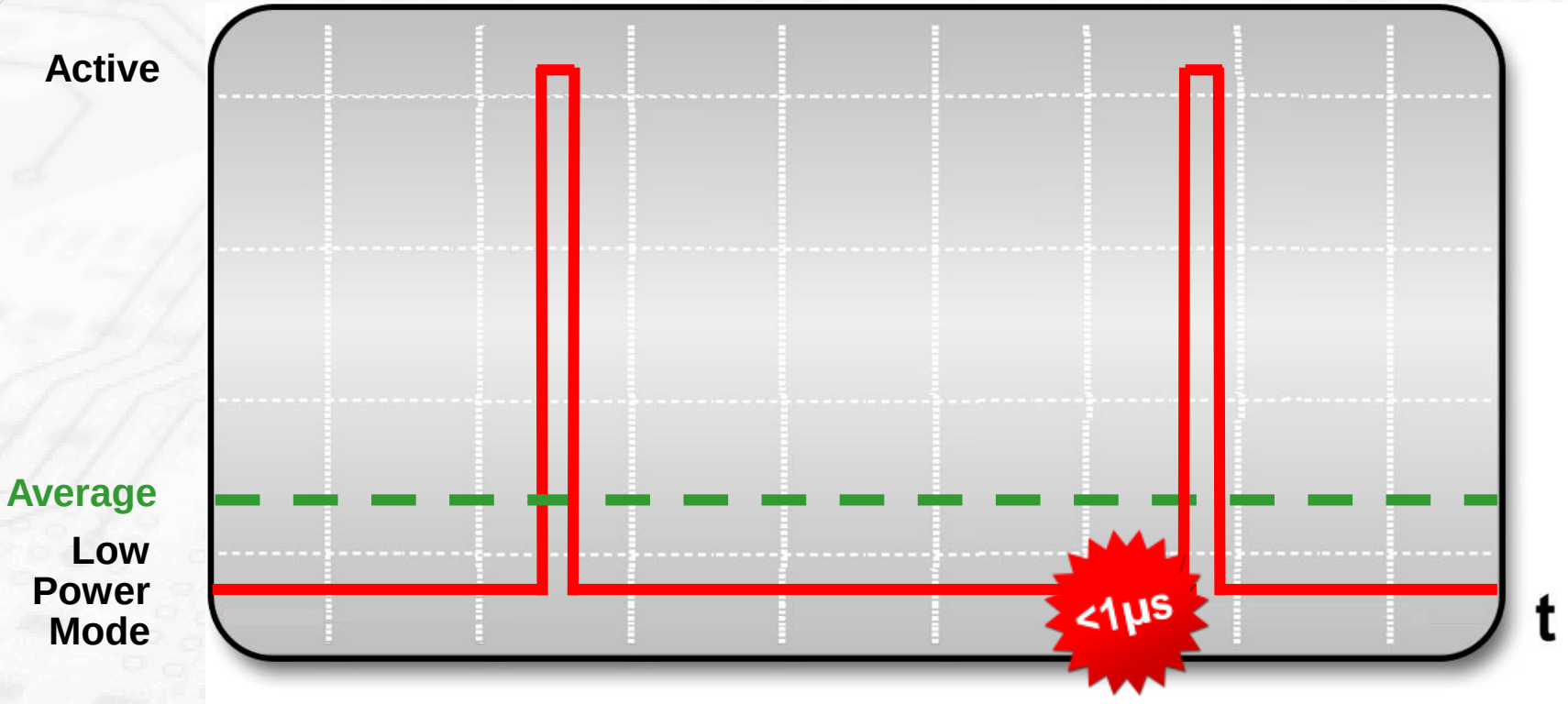

- Minimize active time
- Maximize time in Low Power Modes
- Interrupt driven performance on-demand with <1µs wakeup time
- Always-On, Zero-Power Brownout Reset (BOR)

Low Power Modes (LPM)
Εισαγωγή

- Η μεταγωγή σε κατάσταση χαμηλής κατανάλωσης κοστίζει *(για να ελεγχθεί η εσωτερική κατάσταση, ειδικά σε διοχέτευση):*
  - Χρόνο.
  - Ενέργεια.
- Πρέπει να αποφασιστεί αν αξίζει η αλλαγή κατάστασης.
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί διάγραμμα καταστάσεων ενέργειας *(power state machine)*. Κάθε κατάσταση συνδέεται στο διάγραμμα, συνδέεται με μια κατάσταση λειτουργίας του CPU.
- Η αλλαγή κατάστασης κοστίζει, γιατί απαιτείται να ελεγχθεί κατάλληλα η εσωτερική λογική της CPU *(για να μην αλλοιωθούν τα δεδομένα).*
- Η εκκίνηση πρέπει να γίνει προσεκτικά για να αποφευχθούν υπερτάσεις που θα προκαλέσουν δυσλειτουργία.

Use Interrupts & Maximize LPM3

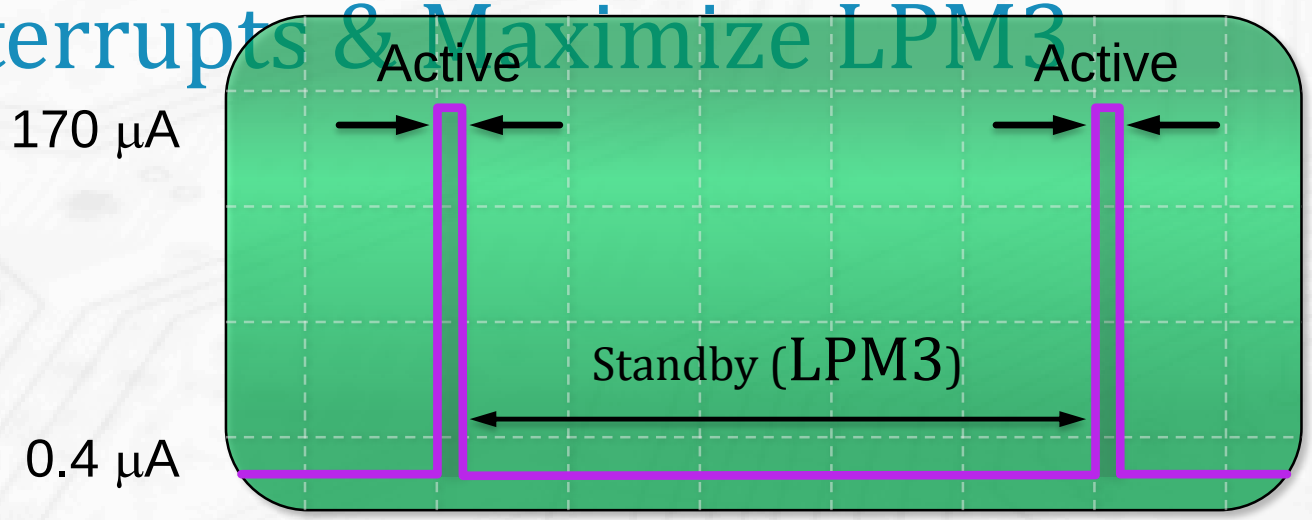

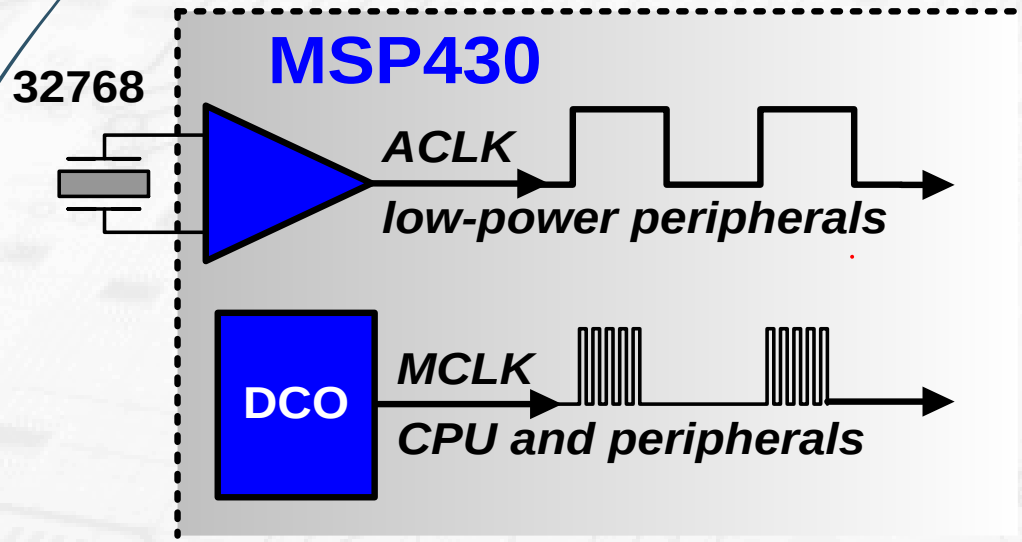

Leave On the Slow Clock

- Low power clock and peripherals interrupt CPU only for processing

On-Demand CPU Clock

- DCO starts immediately
- CPU processes data and quickly returns to Low Power Mode

Low Power Mode Configuration

Reserved	V	SCG1	SCG0	OSC OFF	CPU OFF	GIE	N	Z	C

R2/SR

Active Mode	0 0 0 0	~ 250uA
LPM0	0 0 0 1	~ 35uA
LPM3	1 1 0 1	~ 0.8uA
LPM4	1 1 1 1	~ 0.1uA

```
bis.w   #CPUOFF,SR          ; LPM0
```

LPM in Assembly

ULP is Easy!

Using Low Power Modes are easy

```
void main(void)
{
    WDT_init();  // initialize Watchdog Timer
    while(1)
    {
        __bis_SR_register(LPM3_bits + GIE);     // Enter LPM3, enable interrupts
        activeMode();                           // in active mode. Do stuff!
    }
}

#pragma vector=WDT_VECTOR
__interrupt void watchdog_timer (void)
{
     __bic_SR_register_on_exit(LPM3_bits);      // Clear LPM3 bits from 0(SR), Leave LPM3, enter active mode
}
```

Low Power Modes (LPM)
MSP430

Operating Mode	CPU (MCLK)	SMCLK	ACLK	RAM Retention	BOR	Self Wakeup	Interrupt Sources
Active	☒	☒	☒	☒	☒	☒	Timers, ADC, DMA, WDT, I/0, External Interrupt, COMP, Serial, RTC, other…
LPM0		☒	☒	☒	☒	☒	
LPM1		☒	☒	☒	☒	☒	
LPM2			☒	☒	☒	☒	
LPM3			☒	☒	☒	☒	
LPM3.5					☒	☒	External Interrupt, RTC
LPM4				☒	☒		External Interrupt
LPM4.5					☒		External Interrupt

Low Power Modes (LPM)
MSP430

```
main()
{
   initGpio();
   initClocks();
   initTimers();

  while(1){
     _low_power_mode_3();
     filter();
     }
}


#pragma vector = TIMER1_A0
__interrupt ISR()
{
  getSample();
   _low_power_mode_off_on_exit();
} // Return from interrupt (RETI)
```


- Executing LPM3 function puts the processor standby
- Unless an interrupt occurs, CPU will stay asleep
- Since ISR exits from LPM, we need additional code (such as a while{} loop)

- An interrupt wakes the CPU
- Status Register (SR) is saved to stack (including LPM bits)
- Exiting ISR routine:
  - 'exit' fcn modifies saved SR (clearing LPM) before restore
  - RETI instruction restores SR from stack
  - With LPM "off", CPU returns to instruction after LPM intrinsic; e.g. filter()

Low Power Modes (LPM)
MSP430

NO LPM:
If MCLK = 25MHz -> 25 MPIS ? And
0,18mA*25= 4,5mA perpetually -> 4,5mAh/hour
With 1000mAh battery -> ~10 days operation

With LPM:
Assume ~1000 instructions per repeat (if time stuck ==1)
Then 1000 instructions/25MHz -> 40 μSec!!
Αρα 4,5mA για 40 μsec και μετά 1,9μA για 999960μsec!!

With 1000mAh battery -> ~?? Days
$(4,5mA*40*10^{-6}sec+1,9*10^{-3}mA*999960*10^{-6}sec)/1sec$
$=\sim 2080*10^{-6}mA=\sim 2*10^{-3}mA$ average -> $2*10^{-3}mAh$/hour
Δηλ. 1000mAh/ $2*10^{-3}mA$ = 500.000hours= 57years!!!

Low Power Modes (LPM)
MSP430

Mode		G2xx	F5xx	FR57xx	FR58xx FR59xx
Performance (max)		16 MHz	25 MHz	24 MHz (FRAM at 8MHz)	16 MHz (FRAM at 8MHz)
Flex Unified Memory		No	No	FRAM (16K)	FRAM (64K)
Active	AM	230 µA (1MHz	180 µA/MHz	100 µA/MHz	<100 µA/MHz
Standby	LPM3	0.7 µA	1.9 µA	6.3 µA	0.7 µA
RTC	LPM3.5		2.1 µA	1.5 µA	0.4 µA
Off	LPM4	0.1 µA	1.1 µA	5.9 µA	0.6 µA
	LPM4.5		0.2 µA	0.3 µA	0.1 µA
Wake-up from	Standby	1.5 µs	3.5 µs or 150 µs	78 µs	<10 µs
	Off	-	2000 µs	310 µs	150 µs

The LPM's are great, but how do I get there?

Low Power Modes (LPM)
MSP430

Enter LPMx	C Compiler Intrinsic	Writing to SR with Intrinsic
LPM0	_low_power_mode_0();	_bis_SR_register(GIE + LPM0_bits);
LPM1	_low_power_mode_1();	_bis_SR_register(GIE + LPM1_bits);
LPM2	_low_power_mode_2();	_bis_SR_register(GIE + LPM2_bits);
LPM3	_low_power_mode_3();	_bis_SR_register(GIE + LPM3_bits);
LPM4	_low_power_mode_4();	_bis_SR_register(GIE + LPM4_bits);

- As written, both intrinsic functions *enable interrupts* and the associated *low-power mode*
- bis (and bic) instructions mimic assembly language:
  - bis = bit set
  - bic = bit clear
- bis/bic intrisics allows greater flexibility in selecting bits to set/clear

How do I exit LPMx?
Can I automatically reenter LPM?